

Besluit

Definitief accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor) van de Hogeschool Gent

datum

15 november 2012

onderwerp

Definitief
accreditatierapport en -besluit
(000544)

bijlage

1

1. Inleiding

Bij brief van 25 mei 2012 heeft het instellingsbestuur van de Hogeschool Gent te Gent een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 29 mei 2012 en ontvankelijk verklaard op 3 juli 2012.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Willy Patrick de Wilde (voorzitter Technische Raad van Seco cvba, emeritus hoogleraar burgerlijke bouwkunde en architectonische architectuurwetenschappen, Vrije Universiteit Brussel);

Leden:

- Tammy Schellens (doctor assistent Onderwijskunde, Universiteit Gent) (onderwijsdeskundige);
- Dionys van Gemert (emeritus hoogleraar burgerlijke bouwkunde, K.U.Leuven);
- Rob Lenaers (burgerlijk bouwkundig ingenieur en beëdigd landmeter, voormalig voorzitter van de Vlaamse Confederatie Bouw en van het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf);
- Henri Aalders (emeritus hoogleraar GIS-technologie en landmeetkunde, T.U. Delft);
- Cédéric de Vuser (recent afgestudeerd industrieel ingenieur bouwkunde van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven) (student-lid).

Secretaris:

- Lieve Paternoster, medewerker cel Kwaliteitszorg VLHORA.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 18, 19 en 20 oktober 2010. Het visitatierapport dateert van 27 maart 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie is van mening dat de opleidingsdoelstellingen overeenstemmen met de decretale bepalingen, zowel wat betreft de algemene competenties, de wetenschappelijke disciplinegerichte competenties als de onderzoekscompetenties. De doelstellingen zijn duidelijk geformuleerd zijn en het niveau ervan is behoorlijk. De opleiding staat volkomen achter het academiseringsproces en heeft een academiseringsplan opgesteld. Voorts is een van de strategische doelstellingen dat elke student een internationale ervaring heeft, waaronder ook internationalisation@home kan worden verstaan. De commissie vindt dit concept waardevol.

Het domeinspecifiek referentiekader van de opleiding beantwoordt aan de verwachtingen van het werkveld en bevat de competenties zoals geformuleerd in internationaal samenwerkingsverband.

De NVAO stelt vast dat de domeinspecifieke competenties uit het referentiekader mede inhouden dat de afgestudeerde een technologisch-wetenschappelijk expert is die bij de selectie en toepassing van bouwkundige oplossingsstrategieën rekening houdt met vigerende wetgeving, een maatschappijbewuste professional is die ethisch en moreel verantwoord omgaat met onder meer kwaliteit en milieu alsmede een manager-ondernemer is die bij de selectie van strategieën rekening houdt met duurzaamheid, kwaliteit, kostprijs en energiegebruik.

Programma

Studenten komen vanaf het eerste jaar in contact met het werkveld, mede dankzij regelmatige studie- en werkbezoeken en een verplichte bedrijfsstage. Vanaf het tweede jaar is de invloed van het onderzoek merkbaar in het onderwijs. Onderzoeksvaardigheden worden ingeoeft via kleine opdrachten en in de labo's. In het vakoverschrijdend project (vergelijkbaar met een bachelorproef) voeren studenten een beperkte onderzoeksopdracht uit. De commissie apprecieert de al geleverde inspanningen inzake academisering. De band tussen onderzoek en onderwijs is voor de commissie duidelijk herkenbaar in een aantal opleidingsonderdelen.

Pagina 3 van 9 Voor de vorming van academische en professionele vaardigheden zijn zes clusters vastgesteld: bouwkundig ontwerpen, bouwkundig rekenen, geomatica, civiele technieken, expertise en onderzoek, en wet- en regelgeving. De verschillende competentiedomeinen zijn volgens de commissie evenwichtig in het programma verwerkt. De opleiding start met een brede vorming. In het derde jaar wordt gespecialiseerd via minoren naar bouwkunde of landmeten. Er werden kruistabellen opgesteld die de opleidingsonderdelen linken aan te behalen competenties. De commissie heeft evenwel vastgesteld dat sommige competenties naar geen enkel opleidingsonderdeel verwijzen. Verder heeft de commissie vragen bij de vertaling van sommige doelstellingen uit het domeinspecifiek referentiekader en raadt aan om de belangrijke doelstellingen nog concreter in het programma aan bod te laten komen.

Het curriculum is logisch opgebouwd, met oog voor het volgtijdelijkheidsprincipe. Er is een graduele opbouw van een brede algemene technische vorming naar meer toepassingsgericht werken. Doorheen het curriculum lopen verschillende leerlijnen (de wiskundig-wetenschappelijke, technisch-wetenschappelijke en de bedrijfsbeheerslijn).

Uit de gevoerde gesprekken heeft de commissie vernomen dat het programma studeerbaar is en dat de opleiding oor heeft naar de bemerkingen die de studenten formuleerden om de studeerbaarheid van de pakketten waar nodig te verbeteren. De studenten signaleren wel enkele moeilijkheden, zo krijgt de stage nog onvoldoende gewicht, maar door resonantiegesprekken is de opleiding hiervan op de hoogte.

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden. In principe dienen studenten het diploma secundair onderwijs te bezitten om aan te vatten. Voor bepaalde studenten met een geïndividualiseerd traject is het volgtijdelijkheidsprincipe omgevormd tot een gelijktijdigheidsprincipe.

De opleiding hanteert een mix van diverse werkvormen, afgestemd op de doelstellingen van de opleidingsonderdelen. Naast de theorielessen worden heel wat opleidingsonderdelen aangevuld met oefeningensessies of practica. De commissie waardeert de inspanningen die worden gedaan om innoverende werkvormen te implementeren. De mate waarin het cursusmateriaal wordt geactualiseerd verschilt. Verder blijkt dat verwijzing naar literatuur vaak niet voorkomt in de cursussen.

De opleiding maakt gebruik van diverse evaluatievormen, waaronder peer assessment bij projecten. Oefeningen en practica worden via permanente evaluatie beoordeeld. Studenten zijn bekend met de evaluatievormen en -criteria en ervaren de evaluaties als billijk. De commissie constateert dat nog heel vaak examenvragen kennisgericht zijn. De uitwerking van het competentiegericht toetsen en beoordelen behoeft nog verdere aandacht.

Inzet van personeel

De commissie is van mening dat het aantal onderzoeksactieve personeelsleden ten opzichte van het totale personeelsbestand aanvaardbaar is. Ook de onderzoeksoutput is ruim. Onderzoekers en doctorandi worden ingeschakeld in het onderwijs. Globaal wordt gepland dat het docerende personeel gemiddeld 30 procent van zijn opdracht aan onderzoek besteedt, en dit binnen de onderzoekslijnen van de opleiding. Het beleid is erop gericht het aantal onderzoeksactieve personeelsleden in de komende jaren te doen toenemen.

Pagina 4 van 9 Het beschikbare personeel kan instaan voor degelijk onderwijs en onderzoek. In verhouding tot de studentenaantallen is de omvang van het personeel voldoende. Er zijn 46 OP-leden betrokken bij de opleiding die 260 studenten telt.

De commissie apprecieert de kwalificaties van de verschillende personeelsgeledingen. Het aantal doctores en doctorandi bedraagt nagenoeg 50 procent van het OP-korps. De commissie stelt met tevredenheid vast dat de laatste jaren duidelijke inspanningen werden geleverd om jonge mensen aan te trekken met reële onderzoekservaring. Hogeschoolbreed worden onderwijskundige vormingssessies voor het personeel georganiseerd. Docenten ervaren deze vrijblijvende ondersteuning als positief.

Voorzieningen

De commissie bezocht enkele labo's en pc-lokalen en concludeert dat de materiële voorzieningen toelaten adequaat en relevant onderwijs en onderzoek te verrichten. De commissie heeft bijzondere waardering voor de beschikbare technische software. Ook de functionaliteit van het Open leercentrum wordt door de commissie geapprecieerd. Studenten hebben toegang tot het grootste aanbod aan elektronische databanken van Vlaanderen, alsmede tot normen en technische voorschriften.

Promotieverantwoordelijken fungeren als contactpersoon tussen de student en de opleiding. De studiebegeleider coördineert de studiebegeleiding en de eerstelijnsopvang, en verwijst waar nodig door naar bevoegde diensten: de cel Studieadvies, Sovoreg en de ombudsdienst. Studiebegeleiders en medewerkers belast met monitoraat houden contact met de studenten. De commissie is van mening dat de studentenbegeleiding zeer gestructureerd verloopt, en drukt haar oprechte waardering uit voor de verschillende initiatieven rond studie- en studentenbegeleiding.

Interne kwaliteitszorg

De opleiding volgt het hogeschoolbrede systeem voor kwaliteitszorg. Studenten worden regelmatig bevestigd, over zowel de onderwijsactiviteiten als de opleiding als geheel. Tevens vinden er studietijdmetingen en evaluatie van de lesgevers plaats. In het recente verleden zijn ook een bevestiging van de medewerkers en een bevestiging van de langer afgestudeerden georganiseerd.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding aan verschillende aandachtspunten uit de vorige visitatie heeft gewerkt. De opleiding kan een gefundeerde motivering geven wanneer verwerking nog niet heeft plaatsgevonden. Er is een systematiek van verbeteringsacties en opvolging merkbaar; er is dus een aanzet tot werken volgens PDCA (plan-do-check-act). Op het vlak van inspraak, personeelsbeleid, het lessenrooster en de taakbelasting werden verbeteringen geïmplementeerd. De commissie raadt aan om de PDCA-aanpak verder uit te werken en te systematiseren.

De commissie heeft vastgesteld dat de studenten en medewerkers op een gestructureerde manier vertegenwoordigd zijn in de advies- en beleidsorganen. De vertegenwoordigers van het werkveld geven echter aan dat ze niet of nauwelijks op formele wijze betrokken werden bij onder meer het ontwikkelen van het curriculum. Ook een gestructureerde alumniwerking is niet aanwezig. De commissie vraagt om het werkveld en de alumni op een meer systematische en regelmatige wijze te betrekken.

Uit de contacten met het werkveld blijkt dat de bereikte resultaten beantwoorden aan de verwachtingen. Ook volgens de commissie is het niveau meer dan behoorlijk. De link tussen onderwijs en onderzoek is op voldoende wijze uitgewerkt.

Het percentage studenten in het eerste bachelorjaar dat voor minstens 75 procent van de opgenomen credits geslaagd was, bedraagt tussen 40 en 46 procent. Slechts één derde van de eerstejaarsstudenten kan het modeltraject in het tweede jaar aanvatten. Verderop in het bachelortraject is de uitval veel kleiner, maar de commissie beveelt aan om een grondige analyse op de doorstroomgegevens uit te voeren. De gemiddelde doorstroomtijd bedraagt 3,1 jaar.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

4. Academiseringsproces

De NVAO heeft bij de analyse van het opleidingsrapport bijzondere aandacht besteed aan het academiseringsproces. Zij heeft zich meer bepaald de vraag gesteld of de realisaties en plannen, op grond waarvan de commissie haar oordeel vormt, voldoende aannemelijk maken dat de academiseringsdoelstellingen in 2013 worden gerealiseerd en de opleiding dan volledig aan de accreditatiecriteria zal beantwoorden. De NVAO heeft daarbij gebruik gemaakt van het accreditatiekader (hoofdstuk 4) ten behoeve van de accreditatie van academiserende opleidingen. Samengevat zijn daarbij volgende criteria aan de orde:

- uit de doelstellingen blijkt duidelijk dat een wetenschappelijke oriëntatie wordt beoogd en er worden onderzoekscompetenties verwoord;
- academisering komt aan bod in de inrichting en opzet van het programma, inbedding van het onderwijs in het onderzoek is - ten minste in eerste aanzet - zichtbaar en de plannen en voornemens geven vertrouwen dat de doelstellingen van het omvormingsdossier worden gerealiseerd;
- een onderzoeksomgeving, die de opleiding ondersteunt en voedt, is in ontwikkeling en de docenten zijn in voldoende mate betrokken bij het onderzoek;
- het is aannemelijk dat de opleiding de academiseringsdoelstellingen in 2012-2013 heeft gerealiseerd en dan dus volledig aan de accreditatiekaders voldoet.

De NVAO stelt vast dat de commissie in 2010 een opleiding aantrof die volkomen achter het academiseringsproces staat. De commissie apprecieert de al geleverde inspanningen inzake academisering. De band tussen onderzoek en onderwijs is voor de commissie duidelijk herkenbaar in een aantal opleidingsonderdelen. Er zijn tevens duidelijke inspanningen geleverd om jonge mensen aan te trekken met reële onderzoekservaring. Zij participeren in twee associatieonderzoeksgroepen die samen met de Universiteit Gent zijn opgezet, namelijk 'gebouwen en infrastructuur' en 'ruimtelijke informatie'. Het aantal onderzoeksactieve personeelsleden ten opzichte van het totale personeelsbestand is aanvaardbaar en hun onderzoeksoutput is ruim. De link tussen onderwijs en onderzoek is volgens de commissie op voldoende wijze uitgewerkt.

Pagina 6 van 9 Op basis van bovenstaande is voldoende aannemelijk gemaakt dat de opleiding in 2012-2013 aan de academiseringsdoelstellingen zal beantwoorden.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	Ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	Nvt
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

7. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor) van de Hogeschool Gent.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor) van de Hogeschool Gent goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Gent wordt georganiseerd.

Gelet op de door de instelling aangevraagde overgangsmatige regeling inzake academisering wordt de accreditatie verleend voor een periode van zes jaar.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 15 november 2012

Voor de NVAO,

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 9 november 2012 heeft de Hogeschool Gent ingestemd met het ontwerp van accreditatierapport.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Hogeschool Gent
– adres instelling:	Kortrijksesteenweg 14 B - 9000 GENT BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde
– niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Gent
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Industriële wetenschappen en technologie
– bijkomende titel	geen